

Підзвітність місцевих депутатів

○ Досвід звітної кампанії за 2019 рік

Полтавська міська рада

Зміст

Вступ та методологія	3
Резюме	5
Практики звітування депутатів Полтавської міської ради.....	7
Про «Атестацію депутатів місцевих рад»	7

Вступ та методологія

Громадська кампанія Атестація депутатів місцевих рад з 2015 року відстежує як місцеві депутати реалізують свої повноваження, а також надає зацікавленим місцевим депутатам сприяння в підвищенні рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності своєї діяльності. Атестація депутатів місцевих рад охоплює весь комплекс здійснення прямих повноважень місцевих депутатів в частині відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності, який піддається оцінюванню на основі об'єктивних показників.

Восени 2020 року будуть обрані нові скликання місцевих рад. Враховуючи завершення повноважень місцевих депутатів чинних скликань, організація місцевими депутатами звітних кампаній набуває особливої ваги в частині надання громадянам інформації, необхідної для оцінки ними діяльності своїх місцевих представників. Особливу вагу для громадян, вочевидь, мають звіти тих місцевих депутатів, які будуть боротись за депутатські мандати на місцевих виборах 2020 р.

Очевидно, що викликом 2020 р. є загальнонаціональний карантин, який може мати вплив на організацію звітів депутатів за 4-й рік повноважень. Атестація депутатів місцевих рад зацікавлена в тому, щоб безпекові заходи якомога менше обмежували демократичні практики та, відповідно, можливості громадян у взаємодії з обраними представниками в місцевих радах. Зокрема, з цією метою, експерти кампанії «Атестація депутатів місцевих рад» пропонували місцевим депутатам підготовлений для них огляд технологічних рішень, які можуть допомогти виконати свій обов'язок і прозвітувати перед громадою.

Враховуючі згадані передумови цей звіт присвячено огляду практики звітування перед громадою депутатів міської ради обласного центру за результатами четвертого року повноважень.

Основою для цього аналізу була кампанія звітування депутатів про свою діяльність за 4-й рік повноважень, яка розпочалась наприкінці 2019 року. Кінцевою точкою оцінювання депутатської звітності є 24 липня 2020 року. Цей **звіт містить актуалізовану інформацію про звітування депутатів** в порівнянні з інформацією, яка надавалась в підсумковому оцінюванні за результатами 4-го року повноважень. Підсумки персональної діяльності депутатів місцевих рад за четвертий рік повноважень були оприлюднені в травні 2020 року. В частині оцінки звітування місцевих депутатів кінцевою датою було 30 квітня 2020 року. З підсумковими звітами за 4-й рік повноважень можна ознайомитись в розділі [Аналітичні звіти](#) на сайті Атестації місцевих депутатів.

В частині звітних кампаній місцевих депутатів цей звіт охоплює питання:

- Нормативно-правового та організаційного забезпечення звітування депутатів з боку міської ради;
- Загальних відомостей про депутатів, які виконали вимогу закону щодо звітування;
- Практик організації публічних звітів депутатами;
- Впливу карантину на організацію публічних звітів депутатами;
- Змістовного наповнення звітів;
- Забезпечення підзвітності використання коштів депутатських фондів.

Джерелами інформації для аналізу практик звітування місцевих депутатів виступали:

- офіційні сайти міських рад;

- персональні сайти депутатів та сайти партій;
- офіційні сторінки депутатів, фракцій та партій у соціальних мережах;
- повідомлення у засобах масової інформації щодо звітування депутатів;
- інформація, яку надавали депутати та їх помічники;
- відповіді на запити на публічну інформацію.

Резюме

Закон України «Про статус депутатів місцевих рад» зобов'язує обранців не менше одного разу на рік звітуватися перед виборцями про результати своєї роботи. Регламент роботи Полтавської міської ради дублює цю ж норму законодавства.

Аби депутати виконували свій обов'язок, Полтавська міська рада (за необхідності) дає їм можливість проводити звітування в приміщенні ради, може допомогти проанонсувати звіт та поширити його в місцевих засобах масової інформації.

Попри це, про результати 2019 року відзвітували трохи більше половини членів корпусу – 22 депутати¹. Даних про звітування 18 депутатів² Полтавської міської ради немає. Діяльність ще двох обранців Віктора Харченка («Рідне місто») та Олександра Рагуліна («СДП») не оцінювалася, оскільки ці депутати набули повноважень наприкінці 4-го року каденції.

Можливими причинами малої активності обранців за критерієм «звітування» є недосконалість Регламенту роботи ради, у якому для депутатів не визначено періоду проведення звітних кампаній. Також, очевидними причинами низької підзвітності представників корпусу є необізнаність в інструментах, які пропонує міська рада, та відсутність бажання звітуватися перед виборцями.

Серед депутатів, які організували звітні кампанії, найпоширенішою практикою було оприлюднення звіту (в газеті, на сайті ради, на сторінках в соціальних мережах). Станом на липень 2020 року є дані про 17 опублікованих звітів³ (75% від депутатів, які прозвітували).

Публічні звіти є менш популярними серед обранців, адже загалом відомо про 15 публічних звітувань⁴ (65% від депутатів), які організували представники корпусу. Серед них виділимо обранців, які на звернення громадської кампанії «Атестація депутатів місцевих рад», використали альтернативні методи – прозвітувалися публічно. Це Юрій Синяк («СДП») та Вадим Ямщиков (ВО «Свобода»), що організували прямі ефіри-звітування на своїх сторінках у Facebook.

---

¹ Олександр Глазов, Володимир Корчака, Майя Матвеева, Андрій Матковський, Віталій Павлій, Юлія Мелкумова, Вячеслав Федоряка (БПП «Солідарність»), Юрій Бойко, Дмитро Петров, Анатолій Клименко (ВО «Батьківщина»), Юрій Синяк, Олександр Кісільов, Олена Чірікова-Зоріна («СДП»), Юліан Матвійчук, Вадим Ямщиков, Тарас Синяговський (ВО «Свобода»), Едуард Волков, Олександр Кудецький («Рідне місто»), Дмитро Сенчакович, Дмитро Лаптев (Об'єднання «Самопоміч»), Тетяна Паутова (позафракційна), Олександр Шамота (секретар ПМР).

² Дмитро Батигін, Тарас Бойко, Микола Перепелиця, Володимир Соколовський («Рідне місто»), Ліліана Белашова, Максим Голдиш, Владислав Кива, Ірина Климко, Володимир Левченко, Володимир Медяник, Григорій Сахно («Совість України»), Олег Белоножко, Олександр Пінчук, Андрій Соколов (ВО «Батьківщина»), Сергій Бутко (Об'єднання «Самопоміч»), Анатолій Костенко, Сергій Литвиненко, Артем Чубенко (ВО «Свобода»).

³ Юрій Бойко (ВО «Батьківщина»), Едуард Волков, Олександр Кудецький («Рідне місто»), Олександр Кісільов, Юрій Синяк, Олена Чірікова-Зоріна («СДП»), Володимир Корчака, Майя Матвеева, Андрій Матковський, Юлія Мелкумова (БПП «Солідарність»), Дмитро Лаптев, Дмитро Сенчакович (Об'єднання «Самопоміч»), Юліан Матвійчук, Тарас Синяговський, Вадим Ямщиков (ВО «Свобода»), Тетяна Паутова (позафракційна), Олександр Шамота (секретар ПМР).

⁴ Олександр Глазов, Володимир Корчака, Майя Матвеева, Андрій Матковський, Віталій Павлій, Юлія Мелкумова, Вячеслав Федоряка (БПП «Солідарність»), Анатолій Клименко, Дмитро Петров (ВО «Батьківщина»), Юліан Матвійчук, Вадим Ямщиков (ВО «Свобода»), Дмитро Сенчакович (Об'єднання «Самопоміч»), Олександр Кудецький («Рідне місто»), Юрій Синяк («СДП»), Олександр Шамота (секретар ПМР).

Тексти депутатських звітів були проаналізовані на відповідність вимогам закону (наявність інформації про роботу в раді, роботу на виборчому окрузі, прийняті радою рішення, особисту участь в обговоренні і реалізації цих рішень, виконання доручень виборців). За результатами жоден з депутатських звітів не набрав максимальну кількість балів – «5». Найвищою оцінкою при цьому стали 4 бали, їх за змістовність звітів отримали четверо обранців – Юрій Бойко (ВО «Батьківщина»), Олександр Кудецький («Рідне місто»), Юліан Матвійчук (ВО «Свобода») та Олена Чірікова-Зоріна («СДП»). Найнижчу кількість балів – «1» – отримав звіт Юлії Мелкумової (БПП «Солідарність»).

У своїх звітах найчастіше депутати приділяють увагу діяльності в раді та роботі на виборчому окрузі. Рідше обранці звітують про виконання доручень виборців та свою персональну участь в обговоренні, прийнятті та виконанні рішень ради.

З 22 депутатів Полтавської міськради, які проводили звітні кампанії, лише 11⁵ проінформували раду про результати звітування (оприлюднили свої звіти на сайті ради). Зазначимо, такий показник є значно кращим за минулорічний. Так, про результати 2018 року загалом відзвітували 13 тодішніх депутатів, лише 4 з них опублікували свої звіти на сайті міської ради. Тому, очевидно, громадська кампанія «Атестація депутатів місцевих рад» сприяє підвищенню рівня авторитету офіційного сайту ради серед представників корпусу.

---

⁵ Юліан Матвійчук, Вадим Ямщиков, Тарас Сняговський (ВО «Свобода»), Юрій Синяк, Олександр Кісільов («СДП»), Дмитро Сенчакович (Об'єднання «Самопоміч»), Олександр Кудецький («Рідне місто»), Юлія Мелкумова (БПП «Солідарність»), Юрій Бойко (ВО «Батьківщина»), Тетяна Паутова (позафракційна), Олександр Шамота (секретар ПМР).

Практики звітування депутатів Полтавської міської ради

Нормативні та організаційні засади для звітних кампаній депутатів Полтавської міської ради

Згідно із Законом України “Про статус депутатів місцевих рад”, депутат міської ради є відповідальним перед виборцями свого виборчого округу і їм підзвітним. Звітуватися обранці повинні, згідно з цим же законом, не рідше одного разу на рік. При цьому звіт має бути заздалегідь анонсованим для виборців та містити інформацію про діяльність депутата в раді, його роботу в окрузі, виконання рішень ради і доручень виборців.

Орієнтовні строки проведення звітних кампаній депутатів, згідно із законодавством, має визначати сама рада.

Єдиним нормативно-правовим актом, який стосується звітування депутатів міськради у Полтаві, є Регламент роботи Полтавської міської ради. Проте в ньому не вказаний період, за який мають відзвітуватися депутати. Натомість продубльований текст із Закону “Про статус депутатів місцевих рад” щодо обов’язку обранців звітуватися.

Також у Регламенті контроль і облік процедури звітування покладається на апарат міської ради, який має вести графік, висвітлювати в ЗМІ процес звітування та постійно оприлюднювати відповідну інформацію, включно зі звітами, на офіційному сайті ради.

Сама Полтавська міська рада, за повідомленням керівника прес-служби, за потреби, може надати депутатам приміщення (для прикладу, депутатську кімнату) для проведення звіту перед виборцями.

Також, кожен обранець може звернутись до прес-служби по допомогу в розміщенні звіту в ЗМІ, які включені до Програми висвітлення діяльності органів місцевого самоврядування. Крім цього, депутатам надсилаються запрошення підготувати та опублікувати звіти на сайті ради та сторінці ПМР у Facebook, також рада може допомогти з анонсуванням звітної кампанії.

Проте, як показує практика, депутати не звертаються по допомогу з питань звітування, чи то через небажання, чи то через незнання інструментів, які пропонує рада.

Загальні відомості про звітну кампанію за результатами 4-го року повноважень

Із 42 представників корпусу Полтавської міської ради була проаналізована діяльність 40 депутатів. Оскільки Олександр Рагулін (“СДП”) та Віктор Харченко (“Рідне місто”) набули повноважень наприкінці 4 року каденції.

Загалом станом на липень 2020 року отримано дані про 22 депутатські звіти⁶. Тобто, прозвітувалися 55% аналізованого корпусу.

---

⁶ Олександр Глазов, Володимир Корчака, Майя Матвеева, Андрій Матковський, Віталій Павлій, Юлія Мелкумова, Вячеслав Федоряка (БПП «Солідарність»), Юрій Бойко, Дмитро Петров, Анатолій Клименко (ВО «Батьківщина»), Юрій Синяк, Олександр Кісільов, Олена Чірікова-Зоріна («СДП»), Юліан Матвійчук, Вадим Ямщиков, Тарас Синяговський (ВО «Свобода»), Едуард Волков, Олександр Кудачський («Рідне

З них, звіти оприлюднили 17 представників корпусу⁷. Ще менше депутатів проінформували раду про проведення звітної кампанії. Так, на офіційному сайті Полтавської міськради розмістили звіти 11 обранців⁸ (половина всіх тих, то прозвітував).

Тим не менш, порівняно з початком 2020 року, ситуація зі звітуванням покращилася. Станом на лютий було відомо про 17 звітів обранців. Тексти звітів при цьому були оприлюднені у 16 депутатів і лише 9 представників корпусу тоді проінформували раду про результати звітної кампанії.

Загалом депутати використовували такі форми звітування: звітні зустрічі з виборцями, онлайн-звіти (ефіри на телеканалах, в соцмережах) та текстові звіти (звіти-презентації, звіти-газети, звіти-публікації в соцмережах, інфографіки).

Організація публічних звітів депутатами

55% депутатів Полтавської міськради, які організовували звітні кампанії, обирали традиційний спосіб – звітувалися публічно. Загалом в корпусі 15 таких обранців⁹. Звіти проходили як зустрічі з місцевими мешканцями в дворах, на території районних рад, поблизу депутатських приймалень, у форматі онлайн.

Попри те, що рада не встановлювала дедлайни проведення звітних кампаній, відомо, що в корпусі є фракції, які закріплювали для себе період звітування. Так, БПП «Солідарність» від початку каденції звітується восени. Зустрічі депутатів з жителями відбуваються переважно в присутності голови фракції Андрія Матковського та частини депутатів.

Крім того, у корпусі практикується і загальнофракційне звітування. Так, ВО «Свобода» у міськраді щороку оприлюднює узагальнений звіт, де зібрані дані від усіх представників фракції. Цей звіт є виключно загальнофракційним, оскільки містить лише зібрані підсумовані дані, не відображаючи при цьому інформації по кожному обранцю. Попри це частина депутатів-«свободівців» помилково вважають такий звіт своїм особистим і не звітуються окремо.

місто)), Дмитро Сенчакович, Дмитро Лаптев (Об'єднання «Самопоміч»), Тетяна Паутова (позафракційна), Олександр Шамота (секретар ПМР).

⁷ Юрій Бойко (ВО «Батьківщина»), Едуард Волков, Олександр Кудачький («Рідне місто»), Олександр Кісільов, Юрій Синяк, Олена Чірікова-Зоріна («СДП»), Володимир Корчака, Майя Матвеева, Андрій Матковський, Юлія Мелкумова (БПП «Солідарність»), Дмитро Лаптев, Дмитро Сенчакович (Об'єднання «Самопоміч»), Юліан Матвійчук, Тарас Синяговський, Вадим Ямщиков (ВО «Свобода»), Тетяна Паутова (позафракційна), Олександр Шамота (секретар ПМР).

⁸ Юліан Матвійчук, Вадим Ямщиков, Тарас Синяговський (ВО «Свобода»), Юрій Синяк, Олександр Кісільов («СДП»), Дмитро Сенчакович (Об'єднання «Самопоміч»), Олександр Кудачький («Рідне місто»), Юлія Мелкумова (БПП «Солідарність»), Юрій Бойко (ВО «Батьківщина»), Тетяна Паутова (позафракційна), Олександр Шамота (секретар ПМР).

⁹ Олександр Глазов, Володимир Корчака, Майя Матвеева, Андрій Матковський, Віталій Павлій, Юлія Мелкумова, Вячеслав Федоряка (БПП «Солідарність»), Анатолій Клименко, Дмитро Петров (ВО «Батьківщина»), Юліан Матвійчук, Вадим Ямщиков (ВО «Свобода»), Дмитро Сенчакович (Об'єднання «Самопоміч»), Олександр Кудачький («Рідне місто»), Юрій Синяк («СДП»), Олександр Шамота (секретар ПМР).

Вплив карантину на організацію публічних звітів депутатами

Оскільки практика звітування, і публічного зокрема, у попередні роки не була поширеною в корпусі Полтавської міської ради, карантин суттєво не вплинув на організацію публічних звітів. Порівняно з результатами роботи обранців за 3-й рік діяльності, лише один депутат – Олександр Кісільов («СДП») – не провів публічний звіт. Він пояснив, що переніс зустріч з виборцями на невизначений термін через пандемію коронавірусу.

Натомість в корпусі є депутати, які використали альтернативні підходи і не залишилися під час карантину без публічних звітів. Так, депутати Юрій Синяк («СДП») та Вадим Ямщиков (ВО «Свобода») звітувалися онлайн в режимі прямих ефірів на своїх сторінках у Facebook. При цьому глядачі мали можливість ставити питання обранцям як до початку звіту, так і під час звітування.

Змістовне наповнення звітів депутатів

Згідно з ч. 2 ст. 16 закону «Про статус депутатів місцевих рад», звіт депутата місцевої ради повинен відповідати ряду вимог. А саме, містити відомості про діяльність обранця в раді та її органах, про роботу у виборчому окрузі, про прийняті радою та її органами рішення, про хід їх виконання, про особисту участь в обговоренні, прийнятті та організації виконання рішень ради, її органів, а також доручень виборців свого виборчого округу.

З доступних текстів депутатів жоден повністю не відповідає встановленим законодавством вимогам. Чотирьом пунктам із п'яти відповідають звіти Юрія Бойка (ВО «Батьківщина»), Олександра Кудачького («Рідне місто»), Юліана Матвійчука (ВО «Свобода») та Олени Чірікової-Зоріної («СДП»). Трьом пунктам з п'яти відповідають звіти ще семи обранців¹⁰.

Двом вимогам відповідають звіти депутатів Володимира Корчаки, Майї Матвеевої, Андрія Матковського (БПП «Солідарність»), Тараса Синяговського (ВО «Свобода») та Едуарда Волкова («Рідне місто»). Одну вимогу щодо інформативності звіту виконала депутатка від БПП «Солідарність» Юлія Мелкумова.

У своїх звітах найчастіше депутати приділяють увагу своїй діяльності в раді та роботі у виборчому окрузі. Рідше обранці звітують про виконання доручень виборців та свою персональну участь в обговоренні, прийнятті та виконанні рішень ради.

---

¹⁰ Олександр Кісільов, Юрій Синяк («СДП»), Дмитро Сенчакович, Дмитро Лаптів (Об'єднання «Самопоміч»), Вадим Ямщиков (ВО «Свобода»), Тетяна Паутова (позафракційна), Олександр Шамота (секретар ПМР).

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Для чого ми існуємо: Щоб підвищувати відповідальність депутатів місцевих рад та допомагати громадянам дізнаватись більше про їх місцевих обранців

На що ми націлені

- збільшення доступності інформації про всі аспекти реалізації повноважень місцевих депутатів, охоплених кампанією Атестація депутатів місцевих рад;
- покращення показників відповідності діяльності депутатів місцевих рад, охоплених кампанією, стандартам відкритості, прозорості, доброчесності, підзвітності;

Наша маленька історія:

Започатковано в 2015 р. в Одесі.

Апробовано в 2016 р. в 7-ми місцевих радах Одеської обл., включаючи Одеську міську та Одеську обласну.

З 2017 р. разом з партнерами кампанія реалізується в 8-ми обласних центрах;

З 2018 р. разом з партнерами реалізується в 15-ти обласних центрах та Києві.

Географія: Одеська область (загалом та міста Одеса, Ізмаїл, Рені, Білгород-Дністровський, Роздільна), Вінниця, Івано-Франківськ, Київ, Кропивницький, Львів, Луцьк, Миколаїв, Полтава, Рівне, Суми, Харків, Херсон, Хмельницький, Черкаси та Чернігів.

Що ми робимо в рамках ініціативи:

- Безперервне спостереження за діяльністю депутатів місцевих рад по показникам відкритості та прозорості, підзвітності та доброчесності;
- Персональна, виражена у доступному форматі оцінка річних результатів діяльності місцевих депутатів;
- Експериментальна перевірка здійснення прийому виборців місцевими депутатами;
- Буклети та онлайн-мапи для кожного залученого міста з актуальною та перевіреною інформацією про контакти місцевих депутатів, адреси та графік проведення прийому;
- Опитування експертів для збалансування оцінювання по об'єктивним показникам;
- Персональні рекомендації кожному депутату за підсумками спостереження та оцінки;
- Символічні нагороди найкращим депутатам;
- Щомісячне інформування про діяльність місцевих депутатів кожного міста;
- Інформаційно-просвітницькі заходи для молоді: дискусії та міні-квізи;
- Публічні: прес-конференції по результатам експериментальної перевірки здійснення прийому виборців, круглі столи для обговорення підсумків оцінювання;
- Створення та поширення реєстрів приватних інтересів 12 міських рад обласних центрів

- Навчання для депутатів з питань підвищення стандартів своєї діяльності
- Просування змін до нормативно-правових актів місцевих рад, які сприяють комплексному вирішенню проблем відповідальності місцевих депутатів
- Надання персональних консультацій місцевим депутатам з питань підвищення стандартів своєї діяльності

Сайт ініціативи

<https://attestation.in.ua>

Facebook:

[сторінка кампанії Атестації місцевих депутатів](#)

До кого звертатись:

Одеська область та реалізація кампанії в цілому

[Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України»](#)

Вінниця

[Громадська організація "Центр громадської активності "Результат"](#)

Дніпро

[Громадська організація «Інститут Громадської Експертизи»](#)

Івано-Франківськ

[Громадська Організація "Центр Політичних Студій](#)

Київ

[Антикорупційна платформа "Інтегриті ЮА"](#)

Кропивницький

[ГО «Асоціація політичних наук»](#)

Львів

[ОПОРА Львів](#)

Луцьк

[Центр Політичного Аналізу та Виборчого Консалтингу](#)

Миколаїв

[ГО «Агентство економічного розвитку»](#)

Полтава

[ГО «Полтавська платформа»](#)

Рівне

[ОПОРА Рівне](#)

Суми

[ГО «Центр суспільних досліджень»](#)

Харків

[ОПОРА Харків](#)

Херсон

[ХОГО Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень](#)

Хмельницький

[ГО «Хмельницька ініціатива»](#)

Черкаси

[Черкаська обласна організація «Комітет виборців України»](#)

Чернігів

[ГО «Агенція міських ініціатив»](#)